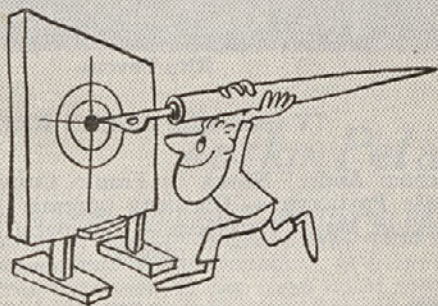

Gledališki list SLG Celje. Sezona 1966/67, št. 6. Izdalo in založilo Slovensko ljudsko gledališče Celje. Predstavniki: upravnik Slavko Belak. Uredniki: Janez Žmavc. Karikature: Andrej Novak. Naklada 1.500 izvodov. Cena 0,50 N-din. Natisnilo GP »Celjski tisk« Celje.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

ŽARKO PETAN

Televizijsko-satirična lepljenka

Beseda ni konj

v štirih zaporednih prenosih,
in sicer: politika, gospodarstvo, ljubezen in razno.

Odmor po gospodarstvu.

**Epizodo po Petanovi zgodbi »Stric iz Amerike« v verze
napisal Janko Moder.**

Nastopa mešani zbor »Nezadovoljni Kranjci«:

Borut Alujevič
Branko Grubar
Pavle Jeršin
Drago Kastelic

Minu Kjudrova
Marjanca Krošlova
Mija Mencejeva
Andrej Nahtigal

in TV napovedovalka Nada Božičeva

Kot gostja TV studia
Rita Pavone

TV realizacija **FRANCI KRIŽAJ**

Scena: Andrej Novak in Franjo Cesar — Kostumi:
Saša Pavličeva — Glasbena oprema: Edo Goršič —
Lektor: Majda Križajeva — Koreografija: Majna Sevnikova.

Premiera 3. februarja 1967

Inspicient: Stanko Jost — Šepetalka: Olga Puncerjeva — Tehnično vodstvo: Franjo Cesar — Razsvetljava: Bogo Les — Odrski mojster: Franc Klobučar — Krojaška dela: Amalija Palirjeva, Jože Gobec in Oto Čerček — Frizerska dela: Vera Srakar — Slikarska dela: Ivan Dečman — Rekviziterska dela: Ivan Jeram — Čevljarska dela: Konrad Faktor — Garderoba: Angela Korošec.

Žarko Petan

Satiriki ne bi smeli pisati avtobiografij, vsaj toliko časa ne, dokler ne bi napisali biografij vseh tistih številnih ljudi, pomembnih in nepomembnih, ki živijo humoristično. Prepričan sem, da jim zlepa ne bi zmanjkalo dela, če bi le imeli dovolj poguma. Sam se držim tega pravila, zatoorej bo tale moja avtobiografija najbrž zelo klavrna.

Toliko namesto opravičila.

Spodaj podpisani Žarko Petan, satirik in humorist, oziroma bolj humorist kot satirik, sem se rodil v kapitalizmu, živim v socializmu, umrl pa bom, tako vsaj upam, v komunizmu. Takrat bodo tudi smrt naredili prijetno.

Cepljen sem bil proti črnim kozam, koleri in reformam.

Doslej sem se aktivno ukvarjal s številnimi poklici: bil sem aktivist, akviziter in nekaj časa celo arestant.

Vseskozi pa sem bil apolitičen, Zadnje čase pa sem vrhu tega že apatičen. Zmerjali so me, da sem antitalent in analfabet. Navduševal sem se za absurdno gledališče in za anti-dramo. Po prepričanju sem anarhističen avantgardist. V šoli sem prišel do absolve. Za zdaj sem še abstinent. Obtožili so me, da sem agent. Velikokrat sem moral biti v življenju akrobat in amoralen, sicer bi bilo po meni.

A vseč mi je (bila) BB.

O slovenski satiri menim, da se Slovenci zanjo vse premalo zmenijo, čeprav jo s svojim življenjem močno podpirajo.

Imam avto, toda to menda ne sodi v avtobiografijo, temveč v karakteristiko ali v kazenski list.

Naj naštejemo še nekaj karakterističnih podatkov: obvladam nekaj jezikov, predvsem južnoslovanskih, toda tega, kar včasih govorijo in pišejo v mojem lastnem jeziku, žal ne razumem.

To bi bilo menda vse.

Zarko Petan

Zarko Petan:

Kako je treba pisati satire

PRVI sedi za mizo v uredništvu časopisa. Zatopljen je v branje rokopisa. DRUGI stoji pred njim in v zadregi menca.

PRVI:

Torej, vi ste humorist?

DRUGI:

Jaz? Ne. Jaz sem ...

PRVI:

Reči sem hotel, da pišete humoreske oziroma satire. Recimo naravnost bobu bob. Tole, kar sem ravnokar prebral, naj bi bila po vašem mnenju satira?

DRUGI:

Se pravi... Saj veste, vsak začetek je težak... No, poskusil sem.

PRVI:

Ste že slišali za Ilfa in Petrova?

DRUGI:

Sem.

PRVI:

Pa za Zoščenka?

DRUGI:

Seveda.

PRVI:

Ste brali Mrožka?

DRUGI:

Prebral sem vsa njegova dela.

PRVI:

No, to me veseli. Razumete? Zares veseli. Kajti pisatelji, ki sem jih naštel, so vsi po vrsti imenitni satiriki. Zlasti Mrožek. Pogumno bičajo napake. So odkriti, neusmiljeni, žaljivi. Do določene meje, seveda. Do določene meje! Tudi mi potrebujemo pogumne, odkritosrčne in neusmiliene satirike. Dragi prijatelj, tole, kar ste vi napisali, je sicer tu in tam duhovito, toda nekam mlačno, anonimno, neizrazito, zavito v neakakšne simbole. Napadite nas s peresom kot s sabljo. Razumete? Vsi mi delamo napake. Tudi jaz. Da, tudi jaz. Nikar se ne prilizujte. Neusmiljeno udarite po naših napakah. Napišite satiro, ostro in bridko, pa jo bom objavil. Takole dve ali tri tipkane strani. Razumete? Dificile est satiram non scribere. Razumete?

DRUGI:

Ne.

PRVI:

Težko je dandanes ne napisati satire. Na svidenje!
(Zatemnitev.)

PRVI:

Oho, naš satirik je prišel. Ste napisali?

DRUGI:

Sem. Se pravi ...

PRVI:

Satiro bridko kot sabljo?

DRUGI:

Ne vem, če bo dovolj bridka, toda potrudil sem se ...

PRVI:

Dajte, da vas objamem. Dobro, dobro ... Počakajte, najprej bom prebral vašo satiro. (Bere rokopis.) Se zavedate, vi nesrečnež, kaj ste napisali?!

DRUGI:

Seveda, satiro, bridko kot ...

PRVI:

Kaj filozofirate! To je uredništvo časopisa, ne pa literarni seminar. Vi ste v tem pamfletu, da, pamfletu, pobalinsko osmešili okraj-

nega funkcionarja. Razumete? In to funkcionarja našega okraja. Našega, razumete? Čeprav niste omenili njegovega imena, bo tudi najbolj neumen bralec našega časopisa takoj ugotovil, da gre za našega podpredsednika. Na primer, tukaj ste napisali, da si je tovariš ta pa ta zgradil počitniško hišico, ne da bi bil dobil zanj gradbeno dovoljenje. Prvič, to sploh ni res, kajti dovoljenje je dobil. Sicer priznam, da ga je dobil, ko je hišica že bila pod streho. Toda zavoljo take malenkosti se ne splača izgubljati besed. Saj nismo birokrati. Navsezadnje kaj pa je to takega, če si je prigaral dvonadstropno vilo z vrtom in bazenom. Predsednik Johnson ima velikansko farmo, pa ga zaradi tega nihče ne napada. Ne bodite malenkostni. Manjka vam širokopoteznost. Spravite se na nacionalno vprašanje, če ste tako prekleto pogumni. Ali pa na ... no, tudi o drugih rečeh lahko pišete. Teme se vam kar same ponujajo.

DRUGI:

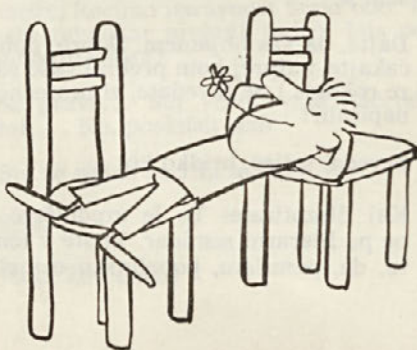
Kaj pa Ilf in Petrov, Zoščenko, pa Mrožek. Tudi oni pišejo o podobnih rečeh.

PRVI:

Dragi moj, med njimi in vami je velikanska razlika. Oni so smešili svoje, se pravi ruske in poljske funkcionarje, vi pa ste neusmiljeno udarili po naših. Razumete, NAŠIH! Očitno je, da vam satira ne leži. Pišite rajši pesmi. Ste že slišali za Majakovskega? Pa za Zlatousto? Napišite kakšen ep. Ne predolg, seveda. Takole okoli tisoč verzov, pa ga bom z veseljem objavil. Svetujem vam, da se lotite kakšne zgodovinske teme. Saj razumete, kaj mislim?

DRUGI:

Mislim, da vas dobro razumem.

Beseda ni konj
— a kljub temu se
zgodí, da človek
zavoljo ene same
besede zleti iz
sedla.

*

Včasih so bile ženske
tako neumne, da so se
delale pametne
— danes pa so tako
pametne, da se
delajo neumne.

*

Nekateri so zamenjali
ljubezen do bližnjega
— z ljubeznijo do
bližnjic.

Saša Pavlič: kostumski osnutek za Rito Pavone.

Meso se ni podražilo
— dinar se je pocenil.

Skoraj vsi naši gospodarski računi
— so pravzaprav računi brez krčmarjev.

Previdnež potuje iz kapitalizma v socializem
— s povratno vozovnico.

Revolucija žre lastne otroke
— pa tudi nekateri otroci žro lastno revolucijo.

Morala
— je monopol nemoralnežev.

Oče je imel tri sinove, dva sta bila pametna
— tretji pa je dobil štipendijo za izpopolnjevanje
v tujini.

Mi ljubimo satire
— zlasti poljske.

Slovenci imamo zelo razvit smisel za humor
— radi se smejemo
— drugim.

Kraljestvo za konja
— republiko za avto.

Nekaterim se tako zelo mudi v komunizem
— da zahtevajo od države vsako leto hitrejši
avtomobil.

Je že tako dandanes, da igrajo prvo violino ljudje
— ki so brez posluha.

Vilo se da hitreje zgraditi
— kot socializem.

Ljudje z ozkimi nazori
— imajo navadno široke hrbte.

Omejeni imajo
— neomejene možnosti.

Včasih se tovariši vedejo gosposko
— gospodje pa tovariško.

Povej mi, s kom se več ne družiš, pa ti bom povedal
— kako visoko si že splezal v družbi.

Poznam tudi takšne marksiste, ki so Marxa obrili
— marksizmu pa prilepili brado.

Je že res, da bo država slej ko prej izumrla
— ampak zato se ne smemo na vse kriplje
prizadevati, da bi jo čimprej pokopali.